

ДЭД МОДУЛЬ I-1

**ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖИЛ, НОГООН ХӨГЖИЛ,
ҮНДСЭН ОЙЛГОЛТ**

(Өчигдөр, өнөөдөр, маргааш)

Амьдралыг тань өөрчлөх болох 10 асууц

Сонжсог бөгөөд өөрийнхөө экологид үзүүлж байгаа үд мөр хэр болохыг мэддэгээ. Харин дарга нь үлдээж буй үд мөрөө хэрхэн бууруулж болохыг боддогөө.

АСУУЦ 1. Би доорхи хоол хүнснийг хэрэглэдэг...

- 1 Шинэ, дөнгөж үйлдэрсэн эсвэл ургуулсан хүнс, жимс, ногоог зах дээрээс худалдан авдаг
- 2 Голуу шинэ бүтээгдэхүүн заримдаа хөлдөөсөн болон лаазласан бүтээгдэхүүн
- 3 Голуу хөлдөөсөн, лаазласан болон голдорхой хугацаагаар хадгалалсан импортны хүнс
- 4 Голуу хөлдөөсөн, лаазласан буюу голдорхой хугацаагаар хадгалалсан хүнс хэрэглэхээс гадна ихэнхдээ гадуур хооллодог

АСУУЦ 2. Таны махны хэрэгтэй?

- 1 Цагаан хоолтон
- 2 Долоо хоногт 1-2 удаа
- 3 Долоо хоногт 4-6 удаа
- 4 Өдөр бүр

АСУУЦ 3. Миний амьдралд байр...

- 1 Нэг ороо орон сууц эсвэл гэр
- 2 Дунд зэргийн орон сууц эсвэл амины жижиг байшин
- 3 Олон ерөө орон сууц эсвэл дунд зэргийн байшин
- 4 Хувийн том байшин

АСУУЦ 4. Миний байшин...

- 1 Маш сайн дулаан тусгаарлагчтай, зөвхөн хэрэгтэй үед л халаадаг
- 2 Дулаан тусгаарлагч сайтай гэхдээ ихэнхдээ халаагуур ажиллуулдаг
- 3 Дулаан тусгаарлагч муутай, заримдаа галлах шоворлагатай
- 4 Дулаан тусгаарлагч муутай учраас байнга халаагуур залгадаг, эсвэл галладаг

АСУУЦ 5. Та гэрээ хэрхэн дүгнэлдэг вэ?

- 1 Нар салхины эрчим хүчээр
- 2 Шахмал түлшээр
- 3 Нүүрсээр
- 4 Цахилгаанаар

АСУУЦ 6. Манай гэрийн эрчим хүчний хэрэглээ нь...

- 1 Нар салхи зэрэг сэргээгдэх эрчим хүч хэрэглэдэг
- 2 Эрчим хүчийг үр дүнтэй зарцуулахаас зайлсхийх
- 3 Хэр хэмжээний эрчим хүч хэрэглэдэг хэвээ ч анхаарч байгаагүй, заримдаа гэрээ асмагттай нь орхижчихсон байдаг.
- 4 Ус буцалгагч, халаагуур болон үсний сэнэ зэрэг цахилгаан хэрэгслийг байнга ашигладаг.

АСУУЦ 7. Гүрээ би доорхи зүйлсийг гүрхүү ашигладаг...

- 1 Байнга дахин боловруулсан цаас ашиглаж, хэвээ ч хэрэглээгүй цахим захидлыг хэвлэгдгүй, мөн нэг сонин сэтгүүлийг электрон хэлбэрээр захиалсан уншдаг.
- 2 Голдуу дахин боловруулсан цаас ашиглаж, заримдаа хэрэгтэйгэй цахим захидлыг хэвлэн үзэж, мөн нэг сонин сэтгүүл захиалдаг
- 3 Голдуу л шинэ цаас, маш их хэмжээний хэрэгтэйгэй цахим захидлыг хэвлэн авч үздэг, хэд хэдэн сонин сэтгүүл захиалдаг
- 4 Үргэлж цөө шинэ цаас, маш олон тооны цахим захидлууд болон олон сонин хэвлэл захиалж, их хэмжээгээр баримт бичиг хуульчлах болон хэвлэдэг

АСУУЦ 8. Манай гэр бүлийн автомашины ашиглалт

- 1 Машингүй
- 2 Заримдаа
- 3 Өдөр бүр
- 4 Өдөр болгон хаашаа ч явсан машин хэрэглэдэг

АСУУЦ 9. Манай гэр бүлийн нийтийн тээвэр ашиглалт

- 1 Ашигдалгүй
- 2 Заримдаа
- 3 Өдөр бүр
- 4 Өдөр бүр, байнга нийтийн тээвэрээр явдаг

АСУУЦ 10. Амралтаараа та хаашаа явдаг вэ?

- 1 Гэрээ онгөрүүдэд
- 2 Ойр зуур
- 3 Дор хаяж 2 цаг нисэж хүрэх хол газар
- 4 Дэлхийн нөгөө өнцөг рүү ч нисээд л очно.

Одоо өөрийнхөө нийт оноог гаргаад доорхи тайлбаруудыг уншиад үзэе үү.

10-12: Сайн байна. Та бол байгаль орчинд ихэдэн мэдрэмжтэй ирсэн, хэрэглэгч, нийгмийн зүтгэлтэй юм байна. Таны гэрт манай гараг эрт ивэлдэг. Таны экологийн үл мөр чийг жилд 2-4 га буюу 20-40000 метр квадрат байна. Та өөрийнхөө оноог улам сайжруулах хүсэлтэй байгаа бол байгаль орчиноо хайгсаах шинэ санааг байгаа идэвхтэй эргэлцээгээр, Мөн доор өгүүлсэн санаануудаас ч эсвэл хэрэгжүүлж амжаагүй зүйлсээ хийгээрэй.

20-30: Муутай, эгхдээ л та зарим нэг зүйлсээ сайжруулах хэрэгтэй. Таны экологийн үл мөр чийг жилд 4-6 га буюу 40-6000 метр квадрат байна. Хэрэв бусд таны ишг байдаг бол жилд 2-3 дэлхийн шаардлагатай болно. Тэгвээр та бидний зөвлөсөөг амьдралаа хэрэгжүүлээд өөрийнхөө үл мөрөө аль болох бууруулахыг хичээх шаардлагатай болж байна даа.

30-40: Нэгээд л ажлаа хэрэгсээр гарлаа даа. Хэрэв дэлхийн хүч бүхэн таны ишг байх бол ойдон доор хааад 3-4 дэлхийн хэмжээний нөөц ишгарагдана. Дараагийн хурдсанд байгаа арга хэмжээнүүдийг сайтар уншаарай. Тэдгээрийг та яг одоо хэрэгжүүлж эхлэх ёстой ба тэд харьяангүй халбар, тэр ч байтугай хөгжилтэй байх болно. Ерөө л халбархан 10 алхмыг хэрэгжүүлснээр та өөрийнхөө экологийн үл мөрийг зурваны нээгээр бууруулж чадна.

Маргаашийн төлөөхөө өөртөлтийн төлөө өнөөдөр дагахан амхал хийцгээе!

Өөрийнхөө экологийн ул мөрийг яг одоо бууруулж эхэлье!

МИНИЙ ОНОО **x 2000 =** **т²**

Доорхи жагсаалтыг сайтар судлан алийг нь хэрэгжүүлж эхлэхэ сонгоорой. Бүгдийг зэрэг эхэлсэн ч болно. Өөрөө хийхээр амалсан хэсгүүдээ тэмдэглэн үү. Тэгээд эргэн харж амлалтаа биелүүлж байгаа эсэхээ байнга шалгаж байгаарай.

АМЛАЛТУУД:

- Шүршүүрт орох цагаа 3 минутаар бууруулах - 660 м²
- Тансаг сав, баглаа боолдоос тагталгаж даавуун тор хэрэглэх - 180 м²
- Байгальд орчинд ээлгэй эрчим хүчний хэрэглээнд шилжих - 3500 м²
- Долоо хоногт 2 удаа махнаас тагталзан цагаан хоол илэх - 1600 м²
- Цаасаа хэмнэж дахин боловруулсан цаас ашиглах - 540 м²
- Хоол хийхдээ савныхаа татгийг байнга тавьж байх - 400 м²
- 5 километрээс бага зайд явганаар эсвэл дугуйгаар явах - 590 м²
- Автомашинны агааржуулагч ажиллуулахгүй байх - 510 м²
- Ажлал, сургууль, руугаа нийтийн гэвэрээр явах - 6300 м²
- Амралтаараа хөл явалгүй орон нутагтаа боломжийн газар амрах - 2100 м²

Нийт

Анхлан -

Амлагдсан =

Одоо

Таны амьдралын шинэ хэв маяг
*Амьдралаа өөрчлөх анхны алхмаа хийсэнд талархав!
 Доор байгаа хариултаас та өөрийн сонгон авсан амьдралын хэв маягийг харяарай!*

20 000 м² хүртэл

Та зорьсондоо хүрчээ, баяр хүргэе! Та нэг дэлхийн амьдралын хэв маягийг өөртөө хэвшүүлж чаджээ. Цаашдаа ч танд таалагдана гэдэгт итгэж байна.

20 000-40 000 м² хүртэл

Та бараг л зорьсондоо хүрээд байна. Улам эрчимжүүлэн өөрийн амлалтаа биелүүл. Амлалтуудаа амжилттайгаар биелүүлж дуусаад эргэж жагсаалтаа шалган шинээр амлалт үүргүүд аваарай.

40 000-60 000 м² хүртэл

Болоогүй л байна даа. Таны амьдралын хэвшил тань буруу, байгаль орчинд халтай байна. Гэхдээ таныг амьдралынхаа хэв маягийг эргэн харж өөрчлөнө гэдэгт найдаж байна.

60 000 м² дээш

Пөөх! Та хэрхэн ажиллаж, амьдарч, амардаг хэв маягаа ахиад нэг хараад үзээрэй. Та энэ ертөнц дээр цор ганцаараа биш шүү дээ. Тиймээс бусдынхаа төлөө, ирээдүй хойч үеийнхээ төлөө ямар нэгэн зүйл хийх л хэрэгтэй.

Эх сурвалж: ДБХСин “Нэг дэлхий-амьдралын хэвшил” номоос

Нийгэм, эдийн засаг, байгаль орчны уялдаа холбоог ойлгох нь

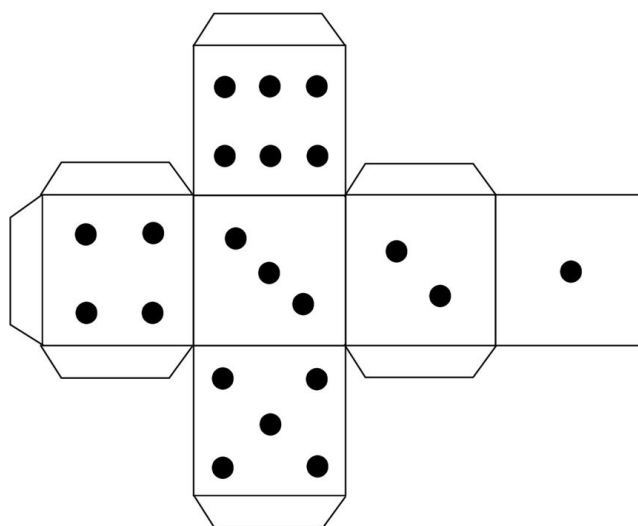
Хугацаа: 60 минут

Зорилго:	Тогтвортой хөгжлийн гурван тулгуур болох нийгэм, эдийн засаг, байгаль орчны уялдаа холбооны талаарх ойлголтоо “Шоо хаях” тоглоомоор дамжуулан өвөрмөц аргаар илэрхийлж, бататгах
Зорилтот бүлэг:	Олон нийт, сургагч багш нар / 4-36 оролцогч/
Сургагч багшийн анхаарах зүйл:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Оролцогчдыг багт жигд тоогоор хуваарилан суулгах оновчтой, сонирхолтой арга олж хэрэгжүүлэх ✓ Дадлага ажлын удирдамжтай урьдчилан танилцаж, цаг, арга зүйгээ төлөвлөх ✓ Сэдэвтэй холбоотой зөвлөмж материал, мэдээллийг сайтар судалсан байх ✓ Хэрэглэгдэхүүнийг хүртээмжтэй, чанартай бэлтгэх ✓ Удирдамжийн дагуу оролцогчдыг чиглүүлэх, хүн бүрийг бүтээлч оролцуулахад чиглүүлэн идэвхжүүлэх
Хэрэглэгдэхүүн:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Хайч, цавуу, фломастер ✓ Шооны дэлгээсийн дүрсийг багийн тоогоор 3 өнгийн цаасан дээр хэвлэсэн байх ✓ Нийгэм, эдийн засаг, байгаль орчны асуудлуудын жагсаалтыг багийн тоогоор хэвлэсэн байх ✓ Богино өгүүлэл, үлгэр, дүрийн тоглолт, фэйсбүүк пост, ёгт үлгэр, хошин өгүүлэл, сургамжит өгүүлэл гэсэн үгүүдийг тус бүрийг нэг цаасанд бичиж сугалуулахаар бэлтгэсэн байх
Үйл ажиллагааны дараалал:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баг болгон хуваарилах 2. Багаараа шоо хийх 3. Баг бүр 3 өнгийн шоо хаях замаар нийгэм, эдийн засаг, байгаль орчны асуудлуудаас тус бүр нэгийг сонгох 4. Бүтээл хийх өвөрмөц аргыг сугалаагаар сонгох 5. Сонгосон дарааллаараа ТХБ-ын 3 үндсэн асуудлыг оролцуулан богино өгүүлэл, үлгэр, дүрийн тоглолт, фэйсбүүк пост, ёгт үлгэр, хошин болон сургамжит өгүүлэл зэрэг өвөрмөц бүтээл хийх 6. Багийн ажлын тайлан тоглолт
Алхам 1. Хугацаа 5 минут	Оролцогчдыг ижил тоон хүнтэй 6 багт хуваарилна. Багт хуваарилахдаа 1-6 тоо бүхий сугалаа сугалуулах, эсвэл төрсөн жилээрээ, дуртай өнгөөрөө гэх мэт аргаар хувааж болно.
Алхам 2. Хугацаа 10 минут	<p>Бэлтгэл ажил:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Баг бүрт цэнхэр, улаан, ногоон 3 өнгийн цаасан дээр хэвлэсэн шооны дэлгээсийн зургийг өгч шоо хийлгэнэ. 5 минут /Цэнхэр өнгө нь нийгмийн асуудлыг, улаан өнгө нь эдийн засгийн, ногоон өнгө нь байгаль орчны асуудлыг тус тус төлөөлнө./ <p>Сургагч багш баг бүр дээр очиж хийсэн 3 өнгийн шоог багийн 3 гишүүнээр орхиулж, жагсаалтад буй дугаараар нийгэм, эдийн засаг, байгаль орчны тус бүр нэг асуудлыг оноож өгнө.</p> <p>Тухайлбал, цэнхэр шоон дээрх тоо 3 бол нийгмийн асуудлуудаас-Эмнэлгийн үйлчилгээ, улаан шоон дээрх тоо 6 бол эдийн засгийн асуудлуудаас-Зах зээл, ногоон шоон дээрх тоо 4 бол байгаль орчны асуудлуудаас - Хог хаягдал сэдвүүдийг авч эдгээрээ холбон бүтээл хийх даалгавар өгнө.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Баг бүрт “Богино өгүүлэл”, “Үлгэр”, “Дүрийн тоглолт”, “Фэйсбүүк пост”, “Ёгт үлгэр”, “Хошин өгүүлэл”, “Сургамжит өгүүлэл” гэсэн сугалааг сугалуулж дээрх 3 асуудлыг холбож илэрхийлэх аргыг оноож өгнө.

Алхам 3. Хугацаа 20 минут	Баг бүр сугалсан асуудлуудаа холбон, “Богино өгүүлэл”, “Үлгэр”, “Дүрийн тоглолт”, “Фэйсбүүк пост”, “Ёгт үлгэр”, “Хошин өгүүллэг”, “Сургамжит өгүүллэг” зэргээс аль сугалсан аргаараа өвөрмөц бүтээл бэлтгэнэ. Бүтээл нь бусдад ойлгомжтой, сонирхолтой, ТХ-ийн гурван тулгуур асуудлын уялдаа холбоог илэрхийлж чадахуйц байхыг сургагч багш сануулна. Багуудын бүтээлээ бэлтгэж байгаа байдал, ойлголтыг сургагч багш хянаж, дэмжинэ.
Алхам 4. Хугацаа 25 минут	Багуудын хийсэн бүтээлийн тайлан Баг бүр 3-5 минутад хийсэн бүтээлүүдээ танилцуулна. Үүний тулд: ✓ Шоо хаяхад ямар 3 асуудал сугалснаа, дээрх 3 асуудлыг ямар хэлбэрээр холбож бүтээл бэлтгэсэнээ танилцуулна. ✓ Хийсэн бүтээлээ сонирхолтой, ойлгомжтойгоор өгөгдсөн аргаар илэрхийлж унших буюу дүрийн тоглолтыг үзүүлнэ.

Хэрэглэгдэхүүн:

Шооны дэлгээс: дүрсийг цэнхэр, улаан, ногоон 3 өнгийн цаасан дээр А4 хэмжээгээр томоор хэвлэж бэлтгэнэ.

Нийгэм, эдийн засаг, байгаль орчны асуудлууд /Жагсаалтыг баг бүрт өгсөн байна/

Нийгэм	Эдийн засаг	Байгаль орчин
1. Хадгалалт, хамгаалалт	1. Хүнс/илчлэг	1. Ус
2. Орон сууц	2. Худалдаа наймаа/үйлдвэр	2. Агаар
3. Эмнэлгийн үйлчилгээ	3. Нутаг орны эдийн засаг	3. Газар /хөрс ашиглалт
4. Ядуурал	4. Дэлхийн эдийн засаг	4. Хог хаягдал
5. Соёл	5. Ажил/амьжиргаа	5. Бохирдол
6. Хүний эрх	6. Зах зээл	6. Газар орчин

Тогтвортой ирээдүйг урьдчилан төсөөлөх нь

Хугацаа: 80 минут

Зорилго:	Тогтвортой байдлын зарчмуудыг ашиглан, орон нутгийнхаа /байгууллагын-хаа/ тогтвортой ирээдүйн дүр зургийг төсөөлж, хэлэлцэх замаар орон нутгаа /байгууллага/ тогтвортой хөгжүүлэх арга замын талаар санал бодлоо солилцох
Зорилтот бүлэг:	Олон нийт, сургагч багш нар / 10-30 оролцогч/
Сургагч багшийн анхаарах зүйл:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Оролцогчдыг багт жигд тоогоор хуваарилан суулгах оновчтой, сонирхолтой арга олж хэрэгжүүлэх ✓ Дадлага ажлын удирдамжтай урьдчилан танилцаж, цаг, арга зүйгээ төлөвлөх ✓ Тогтвортой хөгжлийн зарчмуудыг уншиж судалсан байх ✓ Хэрэглэгдэхүүнийг хүртээмжтэй, чанартай бэлтгэх ✓ Удирдамжийн дагуу оролцогчдыг чиглүүлэх, хүн бүрийг бүтээлч оролцуулахад чиглүүлэн идэвхжүүлэх
Хэрэглэгдэхүүн:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Тогтвортой байдлын хуудсууд /хэрчмэл цааснууд/-ыг нийгэм, эдийн засаг, байгаль орчин гэсэн 3 бүлэгт хуваарилан бэлтгэнэ. ✓ Багийн тоогоор А5 хэмжээтэй наадаг цаас, үзэг ✓ Зарчим ба жишээ ✓ Багийн саналын нэгтгэл хийх самбар–багийн тоогоор /том цаасыг нийгэм, эдийн засаг, байгаль орчин гэсэн 3 хэсэгт хувааж бэлтгэх/ ✓ Жижиг стикер дүрсүүд баг бүрт 1 хуудас
Үйл ажиллагааны дараалал:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Баг хуваарилах ✓ Баг бүр тогтвортой хөгжлийн хуудас сугалж, зарчимтай танилцах, санаа дэвшүүлэх ✓ Багууд санаагаа хуваалцах
Алхам 1 Хугацаа 5 минут	Баг хуваарилах: Оролцогчдыг 3-5 хүнтэй багуудад хуваарилах
Алхам 2 Хугацаа 50 минут	Баг бүр тогтвортой хөгжлийн хуудас сугалж, зарчимтай танилцах, санаа дэвшүүлэх: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Баг болгон багцаас тогтвортой байдлын нэг хуудас авна. Багийн гишүүд сонгож авсан хуудсаа уншиж түүнд бичигдсэн тогтвортой байдлын зарчмын утгыг тайлбарлана. 3 минут ✓ Багийн гишүүн бүр тогтвортой байдлын энэхүү зарчмыг орон нутаг, хамт олонд хэрэгжүүлэх нэг арга, хэлбэрийг олж, бодож тунгаан, хэлэлцэнэ. /Жишээ ба жишиг хариултыг хар/ Баг бүрээс нэг хүн мэдэгдэл бичнэ. 5 минут ✓ Баг бүрийн ахлагч тухайн багийн тогтвортой хөгжлийн зарчмуудыг уншиж, гишүүдийнхээ саналыг нэгтгэн, санал нэгтгэх хуудас дээр нийгэм, эдийн засаг, байгаль орчны аль тохирох хэсэгт зарчим болон саналыг байрлуулна. 2 минут ✓ Баг бүр байгаль орчны, эдийн засгийн, нийгмийн тогтвортой байдлын хуудсыг авч үзэх хүртэл 3-4 алхмыг давтан хийнэ. 40 минут
Алхам 3 Хугацаа 10 минут	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Анги нийтээр багуудын санал нэгтгэх самбартай танилцаж чухал санаануудыг тэмдэглэж авах ба стикер нааж тэмдэглэх, эсвэл од /★ / дүрс зурж үнэлнэ. Баг бүр өөрийн самбарт буй чухал санаануудыг наасан дүрс олон зурсан тэмдэглэгээг тоолж гарган танилцуулна. 15 минут

Жишээ: Тогтвортой хөгжлийн хуудас ба хариулт

Байгаль орчин:
Сэргээгдэх нөөц баялгийн нөхөлтийг нэмэгдүүлэх замаар сэргээгдэхгүй нөөц баялгийн хэрэглээг багасгаж болох юм.

Жишиг хариулт:

Цахилгаан гаргахын тулд бидний шатааж байгаа бүх нүүрсийг орлуулахын тулд, бид илүү их ойжсон газар нутгийг бий болгох шаардлагатай.

- **Орон нутаг, хамт олны түвшинд:** Бид нутаг орныхоо ашиглагдахаа байсан тариалангийн талбайнуудыг ойжуулах болно.
- **Гэр бүлийнхээ хэмжээнд:** Манай гэр бүлийн гишүүн бүр нүүрстөрөгчийн давхар ислийн хэмжээг багасгахын тулд жилд нэг мод тарих болно.

Тогтвортой байдлын хуудсууд:

Байгаль орчин:

Сэргээгдэх нөөц баялгийн нөхөлтийг нэмэгдүүлэх замаар сэргээгдэхгүй нөөц баялгийн хэрэглээг багасгаж болох юм.

Байгаль орчин:

Сэргээгдэхгүй нөөц баялгийн ашиглалтын хэмжээ нь тогтмол сэргээгдэх орлуулагч нөөцийг бий болгох хэмжээнээс хэтрэхгүй байх.

Байгаль орчин:

Сэргээгдэх нөөц баялгийн ашиглалтын хэмжээ нь түүний сэргээгдэх хэмжээнээс хэтрэхгүй байх.

Байгаль орчин:

Бохирдлын хэмжээ нь байгаль орчны зүгээс түүнтэй харилцан үйлчлэх хүчин чадлаас хэтэрч болохгүй.

Байгаль орчин:

Нийгмийн үйлдвэрлэдэг бүтээгдэхүүний үйлвэрлэл (хуванцар эдлэл, илүүдэл хүнс гэх мэт) нь тэдгээрийг байгаль өөрөө устгаж, үгүй болгох хугацаанаас илүү хурдтай байх ёсгүй.

Эдийн засаг:

Нөөц баялгийн хуваарилалт нь хүний хэрэгцээ шаардлагыг хангахуйц шударга бөгөөд үр ашигтай байх ёстой.

Эдийн засаг:

Мөнгө орон нутагт аль болох удаан хугацаагаар эргэлтэд орж байх ёстой.

Эдийн засаг:

Ажлын цалин хөлс ажил хийсэн хүн бүрт олгогдох ёстой

Эдийн засаг:

Бизнесийн ашиг орлого нь хамт олонд, түүний орон нутагтаа оруулсан хувь хэмжээнийх нь хэрээр эргээд олгогдох ёстой.

Эдийн засаг:

Зах зээлийн үр ашгийг дээд хэмжээгээр нэмэгдүүлж, нэг удаагийн хэрэглээний зүйлсээс тагтгалзаж, хог хаягдлыг багасгана.

Нийгэм:

Хотуудыг орон нутгийн хэмжээнд урьдчилан тооцоолсон хил,
хязгаарын дотор тэлж томруулж болно.

Нийгэм:

Гэр бүл, айл болгонд хоол хүнс, орон байр, эрүүл мэндийн үйлчилгээ
хангалттай, хүртээмжтэй байх ёстой.

Нийгэм:

Охид, хөвгүүд бүр оршин сууж байгаа нутаг орондоо тогтвортой
амьдрах мэдлэг, алс хэтийн төсөөлөл, үнэт зүйл, асуудал, ур
чадварыг эзэмшихүйц хэмжээний боловсролыг олж авах ёстой.

Нийгэм:

Өнөө үеийнхэн, өөрийн хамт олноо өнөөдрийн байгаа шиг
эрүүл саруул, олон төрөл байдлаар нь, бүтээлч чигээр нь дараачийн
үедээ өвлүүлэн үлдээх явдлыг эрхэмлэх ёстой.

Нийгэм:

Хамт олон, бараа бүтээгдэхүүнийг заасан хугацаанд нь хэрэглэж байх,
мөн шаардлагагүй хэрэглээнээс татгалзахыг шаардаж болно.